

Cionn an Dúin Riabhaigh

“kyown-a-doon **REE**wee”

Dunree Head

Bratach na Breataine ar foluain ag Dún Chionn an Dúin Riabhaigh
Le caoinchead ó Leabharlann Náisiúnta na hÉireann
Dunree Fort flying the British flag
Courtesy of National Library of Ireland

An bealach isteach chuig Loch Súilí a chosaint

Le haois i ndiaidh a chéile bhain arm na Breataine úsáid as uiscí doimhne, foscúla Loch Súilí, ceann de thrí fhiord in Éirinn, mar bhunáit chabhlaigh.

Sa bhliain 1798 fuair siad an ceann is fearr ar fhliú Fhrancach a bhí ag tabhairt trúpaí chun tacú le hÉirí Amach na hÉireann, amach ó Loch Súilí. Ghabh siad Wolfe Tone, ceannaire an Éirí Amach.

I ndiaidh baol ionraidh Napoleon, thóg arm na Breataine ráthanna agus túir chomharthaíochta chun an Loch a chosaint. Tógadh an dara ráth ag an Dún Riabhach sa bhliain 1895.

I rith an Chéad Chogadh Domhanda chosain bum a bhí trasna an bealach isteach chuig an Loch Mórflí na Breataine ó ionsaí fomhuireáin.

I ndiaidh Shaoirse na hÉireann choinnigh arm na Breataine seilbh ar Loch Súilí mar Chalafort Conartha. Tugadh Loch Súilí ar láimh d’Éirinn sa bhliain 1938.

Ba deartháireacha céile iad na sáirsintí a d’ísligh agus a d’ardaigh bratacha na Breataine agus na hÉireann sa bhliain 1938.

Guarding the entrance to Lough Swilly

For centuries the British used the deep, sheltered waters of Lough Swilly, one of Ireland’s three fjords, as a naval base.

In 1798 they defeated a French fleet bringing troops to support the Irish Rebellion, off Lough Swilly. They captured Wolfe Tone, the Rebellion’s leader.

After the threat of invasion by Napoleon, the British built forts and signal towers to protect the Lough. A second fort was added at Dunree in 1895.

During the First World War a boom across the Lough’s entrance protected the British Grand Fleet from submarine attack.

After Irish independence the British retained Lough Swilly as a Treaty Port. It was handed over in 1938.

The sergeants lowering the British and raising the Irish flags in 1938 were brothers-in-law.

1 Cuir lena bhfuil ar eolas agat maidir le suntas Loch Súilí trí chuairt a thabhairt ar larsmalann Mhíleata an Dúin Riabhaigh.

Appreciate Lough Swilly’s importance at the Fort Dunree Military Museum.

2 Bí ag faire amach do steallóga uisce agus ná lig tharat an deis radharc a fháil ar na deilfeanna bolgshróna.

Look for the splashes and humps of bottlenose dolphins.

3 Téigh chomh fada le hardán féachana ‘Amazing Grace’ i mBun Cranncha agus smaoinigh ar na sclábhaithe a mhair fadó.

Reflect on slavery from the ‘Amazing Grace’ viewing platform in Bunrana.

